



GIÁ BẢN

ĐÔNG-FRAPH	NGOẠI-QUỐC
Một năm. 5.00	6.00
Sáu tháng. 2.50	3.50
Ba tháng. 1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước,  
Thứ và mandat gửi cho M. TRẦN  
ĐINH-PHIÊN. Ai đóng quảng cáo  
việc riêng sia thương ngay trước.

# TIEN-DÂN

Chủ-tịch: M. Trần  
Hưng - Túc - Kháng

Quản - lý  
TRẦN-ĐINH-PHIÊN

藏

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

RADIO QUỐC

Đài Đông-Bắc, Huế

Giấy-thép số 63

Giấy-thép TIEN-DÂN - Huế

民

## CÀM-TU'ÖNG

Đối với những việc Biên-dông

## Ở BẮC-KỲ VỪA RỘI

Ký giả viết bài này là thấy cuộc biến loạn, có ảnh hưởng về lợi hại chung trong toàn xứ Đông-dương nên do lòng thành thực, lấy chức trách một nhà ngôn luận trong xí bát lò ý kiến, để cung cho Chánh phủ và nhân dân xem xét, chứ không có ý gì khác, độc giả xem hết toàn bài thi rõ.

Tranh cãi loài người, làm đều xung đột mà cũng nhiều cách phân giải: đến khi gặp mâu hắt binh, không có cách gì giải quyết cần phải dùng đến vò lực để làm tóm án phản xú lần cuối cùng. Đã dùng đến vò lực mà nhứt là dùng binh thì ai hơn nay nhở, ai thua nay chịu, không còn chỗ nào mà phản nán được nữa; đó là lẽ cố nhiên. Tuy vậy, binh sự là một vật bất thường thứ nhứt trong cõi đời, nên đã dùng đến nó thì sao cũng không tránh khỏi cái họa máu sông xương núi, người chết của hao; bèn thưa chịu phần cay nghiệt dâ đánh, mà bèn được bị thiệt hại cung không ít. Rút cục lại hai bên đều hét hét lời bới mà biết bao từ triều người lương thiện vò cõi mang phải cái vò lây ấy. Thủtuy nay vết máu bồi nơi vùng chiến trường, cũng xác đờ nhuộm trên lá cờ chiến thắng, vẫn có khoái ý trong một hồi, mà cái mồi oán cừu, thảm vào trong não trong sạch của loại người, như hột giống gieo ngầm dưới đất, khó làm cho tiêu diệt đi được, mà cái họa bất thường đó thường hay xảy ra luôn luôn.

Sự bất thường ấy dẫu cho ai cũng công nhận là không phải đều hạnh phúc chung của loài người, nên bèn Á-dông ta có câu « Bình hung chiến nguy » (平亂戰危), mà bèn Âu-tây sau cuộc Âu chiến 1914-1918, cai thuyết « tái-binh, hòa-binh » cùng nghe truyền rầm trên trường quang tế cũng dư luận, chính là xót lòng về sự bất thường nói trên vậy.

Nói đến việc binh thi ở nước ta trên 50,60 năm lại đây, không thành cái ván đề: Vì binh là dùng để đánh giặc, mà không có giặc thì không dùng đến binh. Nước ta từ thuộc dưới quyền Bảo hộ nước Pháp, công việc quốc phòng ngoại nguy, dà có nước Pháp chủ trương, thỉnh thoảng cũng có mội đôi khi di đánh giặc như trận liên quân vào Bắc-kinh nước Táu (năm 1900) cùng trận Đức Pháp chiến tranh năm 1914 - 1918) v.v., người mình có ném cái mồi cay dâng nơi chiến trường nhiều lì, song cũng theo sau lưng người Pháp mà di đánh giặc ngoài. Còn & trong nước thi dâ mấy

mươi năm, không nghe tiếng giặc, nên dân giàn không biết binh tranh là cái gì. Ở chốn thôn quê, thi chỉ thấy mấy cậu lè-nha, mấy bác lính Kiêm-lâm Thương-chánh, cũng lính các đồn qua lại một dời khit; ở các thành phố thi thấy lính Cảnh-sát tuần phòng tra xét, cũng mấy cậu lính giàn dì hẫu các ba mà thôi. Đến như chuyện đánh giặc, thi trong mộng tưởng nghe như chuyện dời xưa.

Cứ xem tình trạng nói trên thi vở kịch giết người bằng gươm bằng súng, bằng lưỡi-lè, bằng tạc đạn, không khi nào xuất hiện trong vùng đất này mơi phải. Thế mà xét việc dâ quâ cũng hiền lại thi mồi khoảng năm năm mươi năm, lại có những thảm kịch bắt tướng xảy ra nghĩa là không có cái tên đánh giặc, mà cũng mang lũy cái họa binh tranh, mà nhứt là ở miền mây hật Bắc Hà thi lớp kịch bi thảm ấy thường hay xảy ra hơn các nơi (đầu độc ở Hà thanh, ném bom ở Thái-binh, biền binh ở Thái-nghuyên v.v. Trung Nam - kỵ cung cỏ, nhưng không có dù dội như thế); câu chuyện khởi loạn ở Yên-báu mới rồi, cũng là một lợp tướng trong lẩn kịch nói trên.

Nay ta thử xét vì sao mà miền Bắc-hà hay sinh ra vở kịch như thế thi thấy có mây cờ sau này:

Một là địa thế giáp Táu. — Mấy hại thương-du, rừng núi hiểm trở mà liền với đất Táu, mây triều đại trước, thường có giặc chôm như Ngô-côn, Nông-văn-Vân v.v., mà từ thuộc Bảo hộ về sau, cũng có kẻ cù hiềm chông cự trên vài mươi năm, ngoài ra nồi lén sụt xuống, có thát hại thi vượt sang đất Táu, mà ăn nắp, nên khó làm sao cho tiêu diệt hết được.

Hai là lợp quen sự binh cách. Các mìn biên-giới, thường bị giặc cướp quân Táu quân Thổ, nhân dân không cách gì lự vè, thi tánh mang tài sản, không sao giữ gìn được. Vì thế nên trong dân gian phải lo cách để phòng, sự đánh nhau bằng súng, bằng gươm, không kè sống chết, dẫu cho dân bà trẻ con cũng thường thấy, nên có nhịp dụng vò thi

## CHUYỆN LÀ NUỐC NGOÀI

Lại câu chuyện ly-hôn

Cái thời ly-hôn ở các nước văn minh là rất thường, và tại các tòa án thi cũng như môn bánh mỳ hàng ngày của các ông quan tòa.

Mỗi khi có một cái kiện ly-hôn thi các ông quan-tòa không phải dự về chuyện cho phép, hay không cho phép ly-hôn, nhưng cái đều khô lanh của các ông là nếu vợ chồng có con cái ta không biết phán chia làm sao cho hai bên cùng vừa ý, vì vò chồng tuy duyên lợi lanh phải không trai nhàu nứa, nhưng còn chút kết-quả của những ngay dì-vắng mà hai bên cũng có một phần xương thịt thi bên nào cũng tranh đánh cho được mồi nghe.

Nay lại nay ra chuyện này mới là nứa là vò chồng khi ly-hôn không dè ý gi đến el uyên-tranh đánh con cái, mà lại cứ châm tranh lấy cái quyền sở-hữu về các piồng-thú-vật và nhất là con chó là piồngдан bà Âu-Tây thường tràn trong, cũng như cung trùng, cho di cùng một xe, cho nằm cùng mồi nệm.

Chuyện xảy ra ở Ba-linh, kin đô nước Đức. Hai vò chồng do nước Đức, không dè ý gi đến el uyên-tranh đánh con cái, mà lại cứ châm tranh lấy cái quyền sở-hữu về các piồng-thú-vật và nhất là con chó là piồngдан bà Âu-Tây thường tràn trong, cũng như cung trùng, cho di cùng một xe, cho nằm cùng mồi nệm.

Quan-lon dù-du..... nghĩ nòi buồi lâu rồi mới phản rằng:

\* Quyền sở-hữu của con cho sê rẽ tay người chồng, nhưng phải cho người vợ mỗi tuần 4 lần được phép dẫn con chó đi chơi. \*

Hết cái vần-de & quyền sở-hữu

về mưu-vật & rồi day không biết

quan-tòa còn phải ban nguy về cái vần-de gi? ..

○ Buổi vần-mình binh-thuc thật

khô viet trước được!

Giang-ha

gây ra cuộc đò máu, không lây lanh kinh lợ

Ba là có người tăng trại về viêt binh. — Viêt binh không phải người không quen thao mày làm được. Ở vùng hay có giặc cướp, dẫu tên mủi dạn, xông pha tăng trại nhiều lần mà trong có người quen thao (như Đốc-Tị, Đô-Thám v.v.) thông suất được các kè khác, gương trước lưu truyền, người sau cứ chồng dấu theo.

Mấy cờ nói trên là nói chung về lịch sử dâ qua cùng sản cờ ở vùng Bắc-kỳ. Ở trong một xứ có cái lập quen dụng vò như thế, gia di ảnh hưởng cách-mạng nước Táu, phong trào quakien nước Nga dồn dập trên tới một bên, bao nhiêu những hạng thiêu-niên, tự xít dường luong, loi của mình, không biết gởi cái hy vọng vào đâu, thiên tai nhân họa chồng chất luôn năm (lụt bão và tinh nguy v.v.) không khác gì sóng kia gợp giò, lửa nọ thêm dầu, mà cái cuộc đò máu nhau nhịp mà phát sinh ngay.

(Còn nữa)

X. T. T.

## QUỐC-TẾ GIAO-THIỆP

(relatives internationales)

Tôi mở mục này dè bén dài ba chuyện về cách giao-thiệp của các nước.

Chắc dorc - giás có người hỏi : « C uyên gần không bán, dè bén chuyện xa, chuyện trong nước không nói dì nói chuyện ở đầu đầu, sao vậy ? » Lại chắc có người hỏi : « Ta nay không phải một « nước », dem chuyện giao-thiệp của các nước nói với Đong-bao tòi ích gì ? »

Hơn hai năm nay, nghĩa là từ ngay tôi mượn ngôi-bút-sắt dè làm vùi thù-lạc với đồng-bao trên mặt tờ báo F. D., không một giây nào, không một phút nào mà tôi không tui với cái phán « ngôn-luận » của người-bút-sắt, tui với cái công « nhân-làm » của anh em đồng-bao ! Cần bút dè viết nồng dồn mìn mìn xưa tiếp-xúc trước cắp-mắt, dà một phần paï lo lồng ra ngoài nón những chuyện nho nhỏ rác, vặt vãnh như tro, lịt một phần phán paï lo trai câu văn cho em, ghép câu idg-luận cho khôi bị cắt....

Co bút không ? Vì bút quá dở, nên hôm nay lẳng chuyện giao-mà mà dè bén chuyện xa, chẳng qua là một cách giás bút cho mình, dè câu chuyện cho dorc-giás. Vô chăng, chuyện xa, những chuyện về cách giao-thiệp với các nước, không p ài tuyệt vò iết cho người nước ta. Vẫn biết ta nay không phải một « nước », nhưng rôi đây ta sẽ làm một « nước ». Mì ngày náo ta sẽ làm một nước, ngày ấy ta sẽ phái giao-thiệp với các nước khác. Bây giờ bùi những chuyện của các nước, ta là soạn sáu cách giao-thiệp với các nước về ngày sau vậy.

1. — Tư cách của một nước Ở trên, tôi có nói : « Ta nay không phải một nước ». Vậy, thè mò mò làm được một nước ?

Theo luật-học, muốn làm một nước (Etat), phải có bốn tư cách này :

1. Cò dàt ở nhât định. Không có dàt ở nhât định như dàu idg-lac (peuplades nomades) Châu-Phi không thể làm thành một nước. Nhưng một nước có thè mò mò làm dàt ở, mà làm này làm kia có thè khô khép nhau, thi-dàu như Anh với các xứ thu-het-dia của Anh cò tè gọi là một nước ;

2. Cò dàt ở nhât định. Không có

dàt ở nhât định như dàu idg-lac (peuplades nomades) Châu-Phi không thể làm dàt ở, mà làm này làm kia có thè khô khép nhau, thi-dàu như Anh với các xứ thu-het-dia của Anh cò tè gọi là một nước ;

3. Cò mót chánh-quyền ;

4. Chánh-quyền ấy không phải

phu-thuoc dưới quyền của một

nước kia.

(Còn nữa)

Bát-Long

MANDATS CỦA AI ??

Bản báo có tiếp được 3 cái mandat: số 100981 ở Tam-ký số 290565 Bái-thượng ngày 3-3-30 và số 004 seri A 000959 ngày 22-2-30 Qui-

xin trả lời cho biết, cảm ơn.

Tieng-Dân

Binh đền dâu  
thì gai gốc sinh  
ra dây.  
兵之所至荆棘  
生焉

DEPOT LEGAL  
INDOCHINE  
N° 47993

THẾ-GIỚI THỜI-DÂM

## SỰ-NGHIỆP CỦA

## QUỐC-TẾ LIÊN-MINH

bí-mật chưa bao giờ phát-đạt như trong khoảng mười năm lại đây.

Còn nói đến những cuộc xung đột Nam Bồ (Nam Tư và Bồ già, Lợi), Nam Ý (Nam Tư lập phu và Ý đại lôi), và Nam Á (Đông và Nam Á, việc lôi thoi ở Đông và Nam Á, việc lôi thoi ở Bolivia và Paraguay ở Nam Mỹ) thì tuy Q. T. L. M. có những tuy vào, nhưng số dì chiến tranh khô được là vì lính thổ của các địch quốc, chờ không phải nhờ có Liên Minh can thiệp. Cũng như việc Trung-Ngà vừa rồi, hai nước giáng hòi có phải là nhờ Q. T. L. M. dâu /

Mục đích của Liên Minh là thủ náo, tôi không cần nói rõ ra; xem sự nghiệp của Liên Minh thì cũng có thể diễn dịch ra được. Người mình nghe nói đến hội Vạn Quốc, cho là một cơ quan nhân đạo bác ái tội bắc, bình-kết, giúp đỡ bèn v.v. trong người ta mà không trọng nòi minh.

Văn Blob

W. W. W.

Hội-cô Hằng

Hội-cô Hằng / hội-cô Hằng !  
Đó mắng xuân, rồi vẫn trẻ mắng !  
Là ô cung giáng vui lâm nhỉ ?  
Người sanh cốt tặc khai ái bằng !  
Trâm nǎm thè nguyên càng ai  
cháu ?

Một gánh mang giùm với tò chêng ?  
Đầu đất trên trời xa mắng đậm ?  
Bao giờ mới gặp ở cung trăng ?

II  
Bao giờ mới gặp ở cung trăng ?  
Hết bão chờ hay hồi chí Hằng !  
Sao đê Ngu-râu cung Cuối tết ?  
Có gi mà dại lại mắng giáng ?  
Cần Ô bị lụi còn đì được ?

Nhánh que phai hương có đái  
chóng ?

Có phai là cảm hạy bời đái ?  
Có sao không nói cũng không rằng ?

III  
Có sao không nói cũng không rằng ?  
Non nước ai cũng đái nói nồng ?

Nết giận Ngu-Công dời chả được.  
Bé oan Tinh-vé lấp không dằng.  
Người đài sao lầm người ngứa dài ?

Cuộc thế bao nhiêu cuộc nhảm nhính ;  
Có có thao dời thòi bòi với ;

Phuong gi cầu lũy cõi trân chêng ?

Cô Hằng trả lời  
Nghe hòi mà ta phải giật mình,  
Cõi trân cảng thấy lại cảng kinh ;

Mấy tàng mắng khói che vắng sảng,  
Lâm bón yêu ma nấp bóng tĩnh.  
Nhân nghĩa dù theo dòng nước đê ;

Giang son khéo hẹn bạn đầu tinh !  
Thôi thòi nõi lâm thèm dan ruoi,  
Trần thè kia ai có thêu tinh !

Trix Non



**NƯỚC MẮM BẮC-KHU** của hội DÔNG-LỆ THƯƠNG-CỤC QUẢNG-SĨNH  
Ngân hồn 15.000.000 — Tông cuộn ở Đông-Lệ — Hán buôn và bán lô  
Thứ và tiền bạc xin của ngài có gửi cho M. TRẦN-NHẬT-TÂN Đông-Lệ.  
  
Xưa có câu hát rằng:  
Ai về Nhật-là cảng cao,  
Xem sao Bắc-khô lại xem cù Kinh.  
Đây là câu hè Quảng-Binh.  
Còn ngôn ngữ có minh với ta.  
  
Mà thật, không có dân ngôn bằng cửa hè Nhật-Lệ tỉnh Quảng-Binh qui vị là trại cho  
vì nay chẳng tài đất xưởng tại Nhật-Lệ mà chia tách mìn rác trại khét; theo tên  
phong-giao gọi là « NƯỚC-MẮM BẮC-KHU ».  
Ai ăn gỏi, ai ăn canh, ai ăn chả nem, xin nhớ nhà người nhà mua là nước mắm Bắc-  
Khô vừa thơm vừa ngọt.

Các người có chấn hội  
Đông-Lệ thương cục  
Đại lý của hội:

MM. Dinh-Hy cói xác các việc làm tại xưởng,  
Lương-thị-Sáu calssier.  
Trần-nhật-Tân thay mặt hội cả trong, ngoài.  
Telex bút Bắc-khô. 6134-ct 15/1930 79 Rue des Paniers Hanoi  
Hué : THUẬN-LONG Rue Gia-Lang Hué.

## VIỆC TRONG NƯỚC

### TRUNG-KÝ

#### HUẾ

Nghị-định Toà Khâm về  
thuế môn-bài  
(Tiếp theo)

Nói về các điều khoản vật  
Diêu thứ 35. — Về sự thu thuế  
môn-bài thì tòa ngán-số sẽ được  
dự phần đã nói trong luật lệ ngày  
12 tháng 11 năm 1808.

Điều thứ 36. — Một khoảng thuế  
tiền thêm vào trong thuế môn-bài  
(thì lệ nhất-dịnh và thì lệ cần-phân)  
thuế ấy sẽ nộp để dự phòng cốt  
yếu ở các khoản chi tiêu của các  
phòng thường-mại và Cảnh-nông  
chung & Trung-ký.

Một bản nghị-định của quan  
Khâm-vú thương đồng với Hội-dồng  
Bảo-hò và Viện Cơ-Mật sẽ định giá  
thuế đồng niêm-ky thêm vào chánh  
lệ của thuế môn-bài mà thuế ấy  
cũng thu với thuế môn-bài một lần  
và một số bội.

Những số tiền thu về khoản thuế  
 ấy trong những tỉnh Thanh-hóa,  
Nghệ-an và Hà-tinh thì sẽ nộp tại  
phòng thường-mai và Cảnh-nông  
chung ở phia bắc Trung-ký tại Vinh,  
còn số thu ở các tỉnh khác Nhượng-  
đi Pháp ở Đà-nẵng và Dalat thì sẽ  
nợ tại phòng Thường-mai và Cảnh-nông  
Trung-ký.

Tiền thu-nợ của khoản thuế  
 ấy ba tháng sẽ có ngân phiếu của  
quản Khâm-sứ làm và gửi cho  
phòng Thường-mai và Cảnh-nông  
Trung-ký.

Điều thứ 37. — Kể từ ngày mồng  
một tháng giêng năm 1930 là khởi  
đầu thi hành nghị-định này, thi sẽ bỏ  
hết những thuế thức của bản nghị-  
định ngày 1 tháng novembre năm  
1901, ngày 1 tháng chạp năm 1901  
diêu khoảng 38 bản nghị-định ngày  
29 tháng bảy năm 1920 và khoản 9  
bản nghị-định ngày 17 tháng 11 năm  
1923 thuộc về người Annam Trung-  
ký và nghị-định ngày 18 tháng tư  
năm 1925.

Điều thứ 38. — Quan Cai-trí  
Đà-Lý phủ Khâm-sứ, những quan  
Công-sứ và các quan Cảnh-sứ xâ-  
trưởng ở Trung-ký đều chịu nghị-  
định này mà thi hành.

Tại biên-giới Lạng-sơn  
Vì việc mới xảy ra & Long-châu(1)

Vừa rồi, ngày nay cũng cho tàu  
bay lên trinh-thám miền biên giới.  
Hôm nay có hai chiếc tàu bay lên  
trinh-thám miền Lạng-sơn — Lào-

(T. B. 27 Février)

tay đến chiều sẽ trở về Hanoi.  
Hy P. 27

(1) Long-châu thuộc về tỉnh Quảng-ly  
(Tân) gần biên-giới Bắc-ký ta, chỉ cách  
Lang-sơn chừng 30 cây số. Hiện nay mới  
chánh-phủ chia-nó công-sản hoàn  
toàn đã thành lập tại đó (lấy tên Võ-  
thị-kiết T. D. số 260)

### AI CÓ TRẺ EM MẶC PHẢI BỆNH HO NÊN CHÚ Ý ĐẾN

### TIỀU-NHI CHÌ-KHÁI THỦY

Thứ thuốc nước này chuyên trị về trẻ con độ vài tháng cho tới 3, 4  
tuổi, bắt cứ mồi ho, hay ho dà lâu, ho ra rát, ra máu, đờm trắng, vàng,  
hoặc ho khan, dùng đến thuốc này, ho nặng đến đâu cũng liền-thấy  
kiến-hiệu ngay. Thật là một thứ thuốc cấp cứu trẻ con thần thè yếu  
ở trong khi hoan-nạn vây.

mỗi lọ..... 0\$40

Bán được - phòng và các nơi đại-lý đều có sách thuốc biếu

## DAI-QUANG DU'OC-PHÒNG

46 B' Tông-dốc-Phương CHOLON — 47 phò hàng đường HANOI

hai người quay sự phạm  
được tha  
Ông Đồng-lê-Binh năm trước có  
mà bị án 9 năm, đây là  
Ban-méthuột. Ở được 3 năm, nay  
được tha về.

Ông Trần-thiếu-Du biệt hiệu Tam  
Hà nghe cũng được tha. Ph. S.

### HA-TINH

Lai cáo

Thứ cũng là biệt dài

Lai cáo

Thương-tâm

### QUẢNG-NAM

(DIỄN-BẢN)

Tiền đề vào đâu ??

Làng Bát-hỷ chúng tôi xin nay  
diêu thô còn mồ hôi, dám dù dám  
thiếu, nên tháng 10 năm Khải-định  
thứ 10, có đồng ứng xin quan trên  
chính-dat. Song quan phái thấy  
Phò-long và làng cũ dat. Cũng  
trong năm tháng ấy làng có đánh  
đất tự chin-nhau cày là 1 mẫu 8  
sao tại xã Phương, thị giá 140\$ để  
tiêu vào sự dat. Song dat 3 năm,  
không rõ đến năm Bảo-dai thứ 2  
lại bị kiện đòi 7 mẫu 5 sào nữa giá  
300\$80. Trong khoản 3, 4 năm, bắc  
cù tiêu, sô sach cù cát mồi, dân  
chúng tôi lấy làm üz. Nên tháng  
2 năm Bảo-dai thứ 2 có tên Lê-  
Hang-kien tại Phủ, quan có đòi hỏi 1  
lần rồi thôi. Làng chúng tôi có số  
bạc tháp-tộc ước được 4,5 trâm đồng  
để làm gì? mà không chỉ tiêu vào  
việc làng. (Bắc ống tên Truong-  
Hung-giết). Vô chăng dat cùa rồi;  
đạt được 9 xóm (làng có 12 xóm) có  
du được 20 mẫu, nhà nước chưa  
gia bia chí, mà lý bao cù bắt nạp.  
Nhưng diêu cù trên nay xin nhờ  
Quan trên soi xét.

Dân làng lai cáo

### PHÓ-YÊN

(TUY AN)

Cái nạn họe trò không phò ngồi  
Trường Phá-Thịnh, ở phủ Tuy-  
an, năm ngoái, họe trò đóng đến 60  
người, mà trường đã chặt hép lại hú  
nát ghế bàn không đủ ngồi, nên cha

mẹ đem con vào học, thầy giáo  
không nhận, và nói với cha mẹ học  
trò rằng: thầy cứ giữ số 40 c. o dù,  
sang năm sẽ cắt một cái  
trường bằng ngói và hòi thêm một  
thầy giáo nữa. Nghe thầy giáo nói,  
cha mẹ học trò bất lóng mừng và  
trông mong cái trường mới ấy.

Thứ mà đầu nay vẫn chưa thấy,  
buồn quá! Hòn-chuông

### CUỘC XỎ SỐ CỘNG-THÀI DÔNG-DƯƠNG

LẦN THỨ 32

Các số trúng đồng như sau này:  
Số 033.105, 100.829, 112.549 và số  
119.674 mỗi số được hoàn lại  
1.000\$00.

26 số sau này mỗi số được hoàn  
lại 800\$00.

186.22	43.803	76.966	100.706
18.693	43.826	79.374	102.542
22.579	49.223	79.588	105.509
37.026	52.625	79.932	112.823
37.815	60.567	97.231	113.713
42.583	71.128	97.911	116.843
		116.997	118.265

### HỘI VĂN-QUỐC TIẾT-KIỆM

Chi cuộc ở Phố Borgnis Desbordes Hanoi, kính lời báo cáo cho các  
chiến-công nhận Phiếu Tiết Kiệm của  
Hội tiết kiệm xã số thứ 29 xô tại  
Tông cuộc & Saigon ngày 28 tháng  
Février 1930 mời rồi, cái series số  
1172, gồm có 2 phiếu của ông Phạm-  
văn-Dực ở Bắc liêu (Nam-ký)  
và ông Lương-Khoa ở Tourcham  
(Trung-ký) được trúng.

Số bạc trúng 2.000\$,00 đã cấp  
phát liền rồi.

Ký xô số gần tới đây thi định  
ngày 28 Mars 1930.

### CÁO-BẠCH

Hội SOCIÉTÉ FONCIÈRE DU TON-  
KIN ET DE L'ANNAM (diễn dia giả ôc  
bò), là một Hội lập theo thê-cách Hội  
nhà-danh, vua mươi triệu tiểu Phap,  
mời thành lập tại Hanoi, có lời kinh cáo  
đồng nhau biết rằng kể từ ngày 22 Juin  
Bản-Hội khai-trương tại nhà số 15 phò  
Hearr Rivière (nhà Hôtel Métropole). Hội  
số cũng & đây.

Hội giao-dịch hối-thay những việc  
thuộc về bát-dòng-xin, như là mua bán,  
đổi trác, cầm cố cùng là quản cỗ những  
diễn dia giả ôc trong toàn bat xô Bắc-ký  
và các ỉnh phía Bắc-Trung-ký cho đến  
đến dia-phâc cửa Hòn (Tourane).

Chủ quyền giao-dịch mọi việc này, Bản

Hội đã phò-thác cho ông LESTERLIN là  
nguyên-công-ôc, nay về triết, mà mày  
năm gần đây cũng đã trả col qua những  
việc diễn dia giả ôc trong xô này. Trotz ông  
đó có quan Ky-su huu-tri LACOLLONGE  
đã cùi sô về mọi việc chuyen-mô.

### Bán phò

Phò ngồi ba căn, có nhà  
gác nhà bếp, ở tại phò Hàng  
bè (qual Đồng-ba) ai ưng  
mua xin hỏi M. Trần-quan-  
Hué ở tại con đường ấy.

### AI LÀ BAN ĐAU RĂN?

Ngày thứ bảy 8 Mars  
này ông Tạ-duy-Hiên  
sẽ đến Hué.

B. R.

### CÁC NGÀI ĐI XA HOẶC Ở NHÀ LÚC NÀO TRONG NGƯỜI CÙNG NÊN CÓ

### DẦU ĐẠI-QUANG

Chuyên trị rò rỉ dầu, dầu bụng, sỏi rét, ngã nước, đi rò rít,  
nôn mửa, ngọt mũi, hắt hơi, ngồi tàu dập xe, say sóng, say gió, ăn uống  
không tiêu, gắp bệnh thời-khi bắt chát, lấy dầu nẩy vừa uống vừa xoa  
độit lâu thì sẽ khỏi ngay, thật là một thứ dầu rất hay không dầu bì

Nguyén giá mỗi lọ . . . . .	0\$25
Hiện giờ bán giảm giá là . . . . .	0\$20

đem làm đồ thường cho nó được,  
song phải biết phò lời khen ngợi  
thì nói ra một cách trinh trọng và  
bàm có cái ý khuyễn mèn, đừng  
cò khen vội, khéo nó được lời khen  
mà Mỹ-lanh vinh, nếu như bàm nào  
dựng khen mà lòi ý khen với  
anh em bè bạn, thì phải rắn nó đi  
chỗ đó là cần-nên chủ ý; không thế,  
khen nó thành ra làm hư cho nó.  
Đồ thường thi lừa những vật gì có  
tích trong đức giục, thể giục và iri  
giục mà phân cấp cho nó, nhưng  
phải châm chước, phẩm những đồ  
giubo quá nuôi vào miệng được,  
hoặc nhọn sắc như dao kéo, cũng  
nhưng đồ dẹp vò mà có lẽ hại đến tay  
chưa đều không nên cho. Đồ họa thi  
nên cho nó những đồ mà nó có biêt  
chết hưng-thú, để lòn lòn khuyễn  
khích cái lòng ham hố của nó,  
Nhưng đồ cho trè con thích nhất là  
thú có xác vè, nhưng chờ đơn giản  
và những thú nó đã thấy đã biết,  
khien nó trong mà nhận ra vật nó  
vật kia, bằng cho đồ lòi mà chưa  
con biết tai đầu cái tên mà nó  
còn không biêt tên ròi quên rồi,  
không ích gì cho nó, nó đã không  
nhó mà mau sinh chán. Mỗi đồ  
phải phụ mấy chữ lớn, để cho đứa  
cô trè xem mà biết nhận, muôn  
cho trè con xem mà thử nhận  
thì tùy cái tánh nó sở thích, chờ  
không nên cường nó, như gần đây  
nhưng đồ gilly in hoa quả hý kinh,  
người xưa mang áo mǎo, cùng đánh  
giặc dua xé nhau, v. v. đối với tâm  
ly trè con đều là không thích hợp.  
Nếu tóm lại, những đồ tăng phẩm  
cho trè con, phải hợp với trí thức  
nó mới được. Tiêu bắc thi không  
nên cho nhiều mà phải chỉ đường  
dùng tiền cho nó, thà cho nó mua  
nhưng đồ chơi hơn là mua đồ ăn,  
phải giáng cho nó biết rằng: Đồ ăn  
vào miệng thi mồi, chờ đồ chơi thi  
còn được lâu dài, là một thâm ý  
không muốn cho trè con sinh thói  
thêm ngọt mà lập thành cái tánh  
xấu hay ăn quá. Cho trè con tiền  
bắc, già dinh các nước vẫn  
minh cũng thường có, nghĩa là cho  
nó cái quyền thi do mua đồ giubo  
chết mà không buộc, song cũng  
phải chỉ đường xu hướng, khien nó  
không được mua những đồ không  
dáng múa, còn ngoại ra thi cho tui  
đo vây. Về hạng kim tiền này thi  
mẹ trước sau phải lưu ý, nếu như  
nhàm có lòng ngại rằng nó dem mua  
bộ, thi không nên cho nó tên mà  
minh mua vật dùng cho nó thi hơn.  
Áo giày thi mua thứ tầm thường,  
đứng dàm đồ lòi lét; sách vò thi  
theo sức học của nó mà cho những  
sách cho vừa chừng, còn thứ khác  
hoặc liệt việc dùng, hoặc tiện đường  
khoa học, cốt cho vừa trí thức trè  
con là hơn. Đến như tăng thứ hện  
bác thời theo thời theo việc, làm  
thời sẽ định, không nói trước được.

(Còn nữa)

興  
祥  
VINH-HATINH-DONGHOI-HUÉ-TOURANE-PAFOO  
Thuốc của VINH-HƯNG-TƯỞNG  
đầu cũng đã công nhận là tốt giùi lại phò cháng.  
Xin quý khách vui lòng chiếu-cố cho mài,  
九月  
mua và cù-dòng giúp cho. cảm tạ vò cùng. 生  
散丹  
VINH-HƯNG TƯỞNG  
No 176 Rue Barraut - VINH



# VIỆC THÈ-GIỚI

## À-DÔNG TRUNG HOA

Điểm lại bức Tường từ chức

Tin Thượng-hà 28 Février. — Điểm-Tich-Son tuyên-bố rằng Điểm yên-cử Tường từ-chức một lần nữa, vì kỵ Toàn Quốc Bại-bội thất ba của Quốc-Dân-dâng từ-chức không hợp pháp, Chính-phủ Nam kinh chỉ như vò-livé mới duy-trì lại được, rết trai với tinh-tý của hiến-pháp. Hiện-tinh-là-chứa bối-nghỉ 3 nước.

Quân phản Tường có 40 vạn

Hiện nay, chiến-tranh Bắc-Nam xem chung không tránh được. Theo báo Tây-thi quân-dội tỉnh Sơn-Tây (Điểm-tich-Son) có đến 90.000 người, quân Quốc-Dân-cản Phong-ngoc-Tường có 20 vạn; còn quân-dội của các quân-nhân phản Tường khác có 11 vạn. Thủ là quân đội phản Tường tất cả 60 vạn người.

Nghe nói quân-tiền-phong của chính-phủ được mện-lệch lấp đánh quân phản Tường.

Điểm lịch Sơn kéo dài quân đến

Lặng-hài

Theo điện-tin của các báo Tân-thi chính-sách của Điểm là chiếm lấy đường Lặng-hài đồng chiếm lấy Từ-ox. Vây nén biển-na, biển Điểm đã kéo đóng tại Lặng-hài hơn 6 tháng.

Phong-ngoc-Tường lại đem binh đến Trịnh-Châu nhiều lâm, cát đã làm dội-quân dù bị cho con đường Lặng-hài Bình-Hán.

Bach Sung Hy thắng trận

Bach Sung-lý tự mình đem quân đội Quốc-phủ giao-čien với đội-binh thủ-sau có Chau-thien-Luong lâm chi-huy, đánh tan mài ngày rất kịch liệt. Chau-chong cự không nổi-pái rất vò-dòng ở Bông-an (phía Nam Trich-chau, phia Bắc Ngô-chau). Bach Sung-lý thua thắng kéo chém Hoài-lap, cùng Tin-dô. Hiện đương vây phò Ngô-chau một cách rất nguy-cáp.

Thứ phiến chia-han

Ở bên-tàu, từ khi dân-quốc thành-lập, chính-phủ ra sác-lijah cầm-thao-phieu không cho ván-hái vào Tàu và cấm-hát. Theo tin mới đây, thi ở Văn-Nam chỉ thi-hanhi trước đây chờ chua-cẩm-hàn. Chia-phủ Văn-Nam mới ra một áo-ghi-đinh bắt-nhông người hót-thao-phieu phải nôp 5 hòn-viên thuỷ-trang ba-tháng.

Quân khởi-nghịch đep dà xong

Yunnanfu 27 Février. — Quân khởi-nghịch là nôp ở man-tay-bắc Văn-Nam may-bi-thai-bại. Theo lời tuyển-bố của Long-Vin, châc-chết là-phò Văn-Nam, thi Truong-nhât-Ký (tướng khởi-nghịch) đã bị bắt và xử-tử ở gần Taliou Cao-Ho-điều-nuoc Ngu và Mạch-văn-Nghiêm thi bị đuổi-xung Từ-Xuyên. Mạch-khi di qua một con-sông đã phải chết-trót. Hiện chí còn-một-minh Hò, nhưng Hò không có quân-dội theo, thê-cô đơn-chắc không-lâm-gi được.

Ở Quang-Tây có cách-mạng Con-Sản, tên-Vân-Nam-bết-về-dé-phong và xem-zet những-dâng-viên Quâ-khinch.

Dòng-Hưng bị-chiem

Sau khi chinh-phủ Xô-viết thành-lập ở Long-chau, thi Dòng-Hưng bị-chiem. Dòng-Hưng ở gần Mon-city, vào miêu-phu-cần biên-giới Bắc-ky. Nghe nói quân-chinh-phủ Quảng-Bắc-dây-lai-duyet.

MHAT

Sau cuộc Tòng-luy-en-cu.

Tòng-tuy-en-cu chưa có kết-quả nhất-dinh. Nhưng theo kêt-quả trong nhieu-tuyen-cu khao-ve, thi có 18 phần-chap-chinh-số mảnh mà Nội-đô-Hamaguchi bay-gio có thể xem-lau-duyet.

Chinh-phủ y-kiem cách-giam-böt-sô-thu-thay-thai-nghiep ở Triệu-tien, nghe nói sẽ-đe-nghi một-ban-khuoch-trong

công-chinh (Vân-dê lao-đong-thai-nghiep không-phai-có-gi-giai-quyet mà giải-quyet-xong. Ông-thu-tuong Anh là vò-dòng a-Lao-dong dô, mà ai-thay-ông-lâm-nen-mic-gi-dau).

Hội-nghị Bái-quán-sáp-giá-lán-chang?

Đông-kinh 25 Février. — Một-phần-báo chí Nhât-bản luận-về công-việc Hội-nghị Bái-quán, nói-có-là-nay-mai Hội-nghị phái-giá-lán, Hội-nghị-có-giai-lán, hoặc Pháp và Tô-không-bang-lòng-bô Hội-nghị thi Nhât-cung-vẫn-công-Anh và Pháp-là-chứa-bồi-nghỉ 3 nước.

## ÀC-CHÂU

### PHÁP

Ông Tardieu-lai-ra-lộp-Nôl-cá-núna-chang?

Sau-khi-tòa-nội-cá-xí-hội-cấp-tiến-do-ông-Chantemerle-lâm-thu-thay-dô, thi-đang-giám-quốc-Doumergue-lai-triệu-ông-Tardieu-lai. Nói-chuyện, một-bi-ông-Tardieu-có-ý-không-muốn-nhận-lập-Nôl-cá-núna-chang-và-rằng-dương-lúc-nay-sau-triệu-ông-Poincaré-rà là-xứng-dâng-hor.

Ông-Doumergue-cho-triệu-ông-Poincaré-tôi; thi-đang-Poincaré-lai-thay-thac-rang-minh-miêng-ban-mot-khoi, trong-minh-chua-duec-khoe, ông-không-dám-ra-gian-vat, nhưng-ông-hay-rang-nếu-ông-Tardieu-nhận-ra-lộp-Nôl-cá-núna-chang-và-hết-long-phò-trý.

Giam-quốc-Poincaré-lai-phái-với-ông-Tardieu-một-lần-nữa. Ông-Tardieu-vẫn-dòng-dâng, mài-dến-sau-hết-moi-xin-triển-lai-nhà-mai-sai-trâ-lời-cùng-giam-quốc.

Thứ phiến chia-han

Ở-bên-tàu, từ-khi-dân-quốc-thanh-lập, chính-phủ ra sác-lijah-cam-thao-phieu-không-cho-ván-hái-vào-Tàu-và-cấm-hát.

Theo tin-mới-day, thi ở Văn-Nam chỉ-thi-hanhi-bước-dần-chờ-chua-cẩm-hàn. Chia-phủ Văn-Nam-mới-ras-một-áo-ghi-đinh-bắt-nhông-người-hót-thao-phieu-phai-nôp-5-hòn-viên-thao-trang-ba-tháng.

Quân-khai-nghịch-dep-dà-xong

Yunnanfu 27 Février. — Quân-khai-nghịch-là-nôp-ở-man-tay-bắc-Văn-Nam-may-bi-thai-bại. Theo lời tuyển-bố của Long-Vin, châc-chết là-phò Văn-Nam, thi Truong-nhât-Ký (tướng-khai-nghịch) đã-bị-bắt-và-xử-tử-ở-gần-Taliou-Cao-Ho-điều-nuoc-Ngu và Mạch-văn-Nghiêm thi bị-đuổi-xung-Từ-Xuyên. Mạch-khi-di-qua-một-con-sông đã-phải-chết-trót. Hiện-chi còn-một-minh-Hò, nhưng-Hò-không-có-quân-dội-theo, thê-cô đơn-chắc-không-lâm-gi-dược.

Ở Quang-Tây có cách-mạng Con-Sản, tên-Vân-Nam-bết-về-dé-phong và xem-zet những-dâng-viên Quâ-khinch.

Dòng-Hưng bị-chiem

Sau-khi-chinh-phủ-Xô-viết-thanh-lập-ở-Long-chau, thi Dòng-Hưng bị-chiem. Dòng-Hưng-ở-gần-Mon-city, vào-miêu-phu-cần-biên-giới-Bắc-ky. Nghe-nói-quân-chinh-phủ-Quảng-Bắc-dây-lai-duyet.

MHAT

Sau-cuộc-Tòng-luy-en-cu.

Tòng-tuy-en-cu-chưa-có-kết-quả-nhất-dinh. Nhưng-theo-kết-quả-trong-nhieu-tuyen-cu-khao-ve, thi có-18-phần-chap-chinh-số-mảnh-mà-Nội-đô-Hamaguchi-bay-gio-có-thể-xem-lau-duyet.

Chinh-phủ-y-kiem-cách-giam-böt-sô-thu-thay-thai-nghiep-ở-Triệu-tien, nghe-nói-sẽ-đe-nghi-mot-ban-khuoch-trong

## HÀNG THUỐC NORMALE

### L. SARREAU

LÀ HÀNG-THUỐC ĐÁNG

### ← TIN-CẬY → HƠN HẾT

Vì thuốc-bán-rất-Tinh-khiết và-Hảo-hạng;

Ở-xa-mua-thuốc-thì-gởi-mau-mắn-và-kỹ-lưỡng;

Catalogue-y-dược-Bắc-si-RUDY-gởi-cho-không,

Xin-hỏi-tại:

N° 119-123 rue Catinat SAIGON

## THUỐC CAI NHA-PHIÊN CÀI-LƯƠNG

Khi-xu-nhau-Tàu, dô-hó-muoi-ta, họ-có-dem-quá, một-chang-béh-nghien, bệnh-đang-truyen-nhieu, cho-dông-bao-ta, nay-dâ-tran-va, hoa-kép-khô-chôn, dô-hé-dâng-dâng, lâng-nô-lâm-vai, hê-ngot-thang-mái, dâm-vao-như-trâ, nra-không-có-thao-thi-khô-chao, quay-châng-bao-lâm, nra-hóng-giông-Lac, sao-luyt-nâm-nghien, vân-minh-ngo-nhô, tien-bô-vô-mô, thinh-cuong-sao-dâng, nghé-lót-dau-lòng

Nhân-hái-vai-chai, lâm-lót-via-Môn, lót-bi-muoi-nâm, lót-gia-thiet-thien, nhât-nhít-hôi, dâm-nhang-bât-tuyet-nên-chi-suoi-hết, cách-nghien-con-thang, ching-phung-dé-tu, khi-lót-sun-nhô, linh-tu-kè-trên, già-tâm-kè-cùa, tig-minh-thi-nghien, nghien-tinh-dân-lút, may-sóng-ché-va, duec-tho-thai-ai, chua-ai-nâng-khô, thoac-chê-tai-linh, vót-tiê-thinh-không, uông-tham, ngon, ngọt, như-canh-ké-na, dê-tri-con-ma, Phâ-dang-doc-dia, nhiễu-hai-dông-dâo, dâ-muoi-thê-ky, chua-zot-vô-càng.

AI-muôn-dâng-thuốc, co-zem-thap-dâia, kêt-ô-san-nâng, khat-cho-minh-bach, dê-cón-say-zot, bệnh-linh-nâng-nhe, rót-phéc-thu-ai, bao-chang-thuoc, cho-hop-với-benh, ter-Nghien-dâ-bao-lâm? 2e-Người-khôe-hay-gia? 3e-Hai-nga-may-bora? 4e-Mỗi-bora-may-phân-hay-may-dâng-cân? 5e, Xâi-zot-may-lut? 6e-Cô-hâm-gi-không? 7e-Thuo-chia-hay-là-thuo-chia? 8e-Cô-tao-noi-không? 9e-May-bao-nhieu-tuoi? 10e-Lâm-nghé-gi?

Thuốc-viên-nghien-nhâ 3000, nang 1500, rât-nang 600.

Thuốc-nước-(tung-tham, ngon, ngọt)-nhé-mot-chai 350, nang hai-chai 700, rât-nang-bo, bón-chai-tay-benh. Nguyen-ur-lota-thong-phân-Thuong-hang-TRUNG-DUC-CÀNH.

## GIỚI THIỆU SÁCH

Bản-báo-có-phân-tặng-quyền HÂN-VÂN-TÂN-GIÀO-KHOA-THU (hoc-trò-cá-trường-liêu-hoc-Pháp-việt-dâng) cùa-bài-ông-Nguyễn-hiết-Chí và Lê-Thuoc-so-ao, giá 333. Xin-giới-thiệu-cùng-dóc-giá-quyền-sách-này.

B.B.

## CÓ ĐẤT TAY MỚI HAY THUỐC

Tôi-nay-lâm-tôi-vua-mẫu-dâi-19-năm-giới, nhất-nhật-nhị-thời-hút-nyg-dông-bạc, kêt-cung-không-bạc, vi-thay-chong-người-suy-n-uyc, ăn-kém, ngủ-kém, sinh-dục-celling-kém-ngô-lai-mà-ghê, nếu-theo-nó-mãi-có-lè-yêu-chiép-không-choi, nên-phái-tim-phuong-xa-lánh, e-công-nghien-cuu, được-thu-thuoc-ai-lai-gi-minh-thi-righiem, khi-cai-durec-thay-dâ-dâng, không-sinh-binh-tôt-dâ-lai-như-thuong, các-nghé-có-muôn-tới-cánh-bóng-lai-thời-xin-viết-tho-cho-tôi, kêt-binh-minh-hach-bút-nhìn-hay-it, người-yêu-hay-khỏe, có-tát-bệnh-chi-không, người-giá-hay-tré, hât-dâ-máy-nâm, dâ-to-chê-thuoc-cho-hợp-máy-binh, gâ-ach-hinh-hoa-giao-ngân, nhẹ-2, 3-dâng, nang-thoi-giap-rushi, euc-nang-gấp-dâi. Ngâi-não-mua-buôn, xin-tinh-giá-riêng-Hàng-nhâng-nhâng-500. Hàng-nhâng-300. Hàng-ba-2500-và-1500-chai-con-0350/ngài-não-giá-tiền-trước-thời-không-phái-chia-tiền-cuoc. Xin-dê-Mr TRẦN-BẮC-SƯ-phò-hàng-chóng-nhâng-lit-sô-14-dânn-dinh.

THUỐC CHÙA THUỐC PHIEN

## TIỀN CÀNH LÀ BÂY

### BÔNG LAI LÀ BO

Ly là một-món-thuốc-bô-nha-phieu-rât-Bé-Tai, hôte-nông-là-bô-dược-agay, trâm-người-không-sai-một; mà-ubong-vô-lai-không-bé-phâ-mít-nhac-mít-mít-châi-não-câ; Ubong-vô-có-lô-mạnh-khôc-hor-khít-hút-nâng-mít-là-là, dâ-lâm-việc-nâng-nhâng-cũng-dược; di-lâm-việc-nâng-nhâng-cũng-dược; Ubong-vô-lai-mau-nâp-béo-lê-thuong. Ubong-nhâ-3, 4 ve, nang-6, 7 ve-dân-10 ve-lâng, môt-ve-1500. Bản-mát:

HÔNG-LẠC-DƯỢC-PHÒNG

chủ-đầu HOÀNG-DÂC-VINH

188 Rue du Pont Japonais 188

Annam

Faloo

Và-các-nơi-dai-ly:

TOURANE, VÔ-VÂN-DÔN & Cie.

QUẢNG-NGÃI, PHƯỚC-THÀNH-HIỀU

Rue-cửa-Tây.

QUI-NHƠN, LA VĨNH-LONG dit LA

DAT-CHI

PHAN-RÍ, LÊ-VÂN-CÚ village-Hai-tâo.

PHNOM-PENH. NGUYỄN-VÂN-PHÚC

106 Rue Praire.

Tinh-nhâ-chua-có-xin-biên-ho-về-tu

trong-nghiep.

Tinh-nhâ-chua-có-xin-biên-ho-về-tu

trong-nghiep.